

גגדי שבת לאדם ולחיה

וכבדתו (ישעיה נה. יג). שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול, וכי הא דרבי יוחנן קרי למאניה, מכבדותי.

לשבת מלכתא ולא לרואיהם

אפילו אם הוא בדרך לבדו, ובבית נכרי, מכך מקום ילבוש בגדי שבת, כי אין המלבושים לכבוד הרואים, כי אם לכבוד השבת.

גגדי שבת לאדם ולחיה

ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם (בראשית ג. כא), בגדי שבת היו. (מדרש רבה - במדבר פ"ד ח לגירסא א)

מיוחדים מכף רגל ועד ראש

אחר הטבילה צריך ללבוש בגדי שבת. ודע כי מורי [האר"י] ז"ל הזהירנו בענין זה, שנאמר, ונלע"ג שגם לכל בני אדם הוא צריך לעשות כן, והוא שיזהר ששום מין מלבוש וכיוצא בו, מכל מה שלבש האדם בימי החול, אין ראוי ללבושו ביום שבת, ואפילו החלוק של שבת, אין ראוי ללבושו בימי החול כלל. (שער הכוונות - דרושי סדר שבת דרוש א ענין קבלת שבת / פרי עץ חיים - שער השבת פרק ד)

המלבוש מכבד את האדם

חייב כל אדם להשתדל שיהיו לו בגדים נאים לשבת כפי יכולתו וכו', שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול, שיחליפנו באחר (שהוא נאה ממנו). שהמלבוש נקרא כבוד, שהוא מכבד את האדם. כשבא למקום שאין מכירים אותו, ורואים אותו לבוש בגדי חמדות, אזי הם מכבדים אותו. (שו"ע הרב - סימן רסב ס"א)

תיכף אחר הרחיצה

ילביש עצמו בבגדי שבת, מיד אחר שרחץ עצמו, והיה כבוד השבת, ועל כן לא ירחץ לשבת אלא סמוך לערב, שילביש עצמו מיד. (שו"ע - סימן רסב ס"ג בהגה"ה) שבת, לכווין בשם קדוש זהירא"ל, וכוונה זו מועלת להמשיך הקדושה אליו. (בן איש חי - שנה שניה פרשת לך אות יח)

אחרים. וקבלתי ממורי [האר"י] ז"ל, שכפי צרכי וגזון המלבושים שלובש האדם ביום שבת בעוה"ב, כן ממש יתלבש האדם בעוה"ב אחר פטירתו, תמיד ביום השבת.

מלבוש ותכשיט - ליכור ששבת הזוכ

טוב לזהר, שלא לצאת בשבת כמו שהוא יוצא בחול, בלתי מלבוש או תכשיט אחד, שיזכור עליו שהיום שבת, ולא יבוא לחלול. (שו"ע הרב - סימן שא ס"ד)

ואמר לי, כי בקבלת שבת פעם אחת, נתגלה אליו נשמת חכם אחד שנפטר בימיו, וראהו לובש שחורים, ואמר לו, לפי שבעוה"ז היה לובש שחורים ביום השבת, לכך היו מענישים אותו שם, להלבישו אחר פטירתו בגדים שחורים אף ביום השבת. (שער הכוונות - דרושי סדר שבת דרוש א ענין קב"ש)

דומה לעליון ודומה לנשמה

בעלותו מן הטבילה, מתקן עצמו לקבל תוספת, ולכבוד אותה נשמה הנוספת, מתקן בטבילה, ללבש הגוף כולו באויר הקדוש והנשמה הרוחנית, ולכך יחליף שמלותיו, ויתלבש בלבושים נאים נקיים לכבוד שבת. שיש בזה שני ענינים, הא' דומה לעליון, שהנהגה מכבוד עליון וקדושה עליונה, ומכבד הנהגה היא. השנית, לצלם ודמות הנשמה, שהיא מחדשת הגוף, לכך יחדשהו בלבושים נקיים, דומה לנשמה הנקיה המלבשת הגוף. (סידור תפלה למשה - שער עשירי סוף סימו שני)

שמירה גדולה ללבושן

מלבושי שבת ויו"ט הם בגדי קודש, כמו שכתוב בבגדי כהונה, 'בגדי קודש לאהרן, והלבושים הללו, מי שזוכה ללבשן, ניצול מכל רע, וכל בחינת הרע בורח מן האיש, שזוכה ללבושן אותן בגדי שבת. והלבושים הללו הם בחינת אורות מקיפים, והם שמירה גדולה לאדם.

מרמז לאות התפילין

אמר הרבי מלובלין ז"ע, שב"ת ניטרייט ש'טריימל ב'מקום ת'פילין. ואין זאת הלצה גרידא, כי כ"כ הרה"ק המגיד מקאזניץ ז"ע, ע"ד הרשב"ם בפסוק (שמות יג. ט), והיה לך לאות על ירך ולזכרון בין עיניך, שפירש לפי עומק פשוטו של מקרא, שהוא כעין רביד זהב שלובשים על הראש לנוי.

בקש מה' שימשך עליו קדושה

צריך כל איש להיות נזהר בבגדיו, שיהיו מיוחדים לקדושה, שלא ילבש בגדים שלובשים בהם נכרים וכו'. ומכל שכן בשבת קודש. ואדם השלם יבין בלבבו וישכיל, בעת לבישת הבגדים בשבת, שבכל בגד שילבש, יבקש רחמים מאת השי"ת, שימשך על הבגדים קדושה עילאה, שייגינו עליו. כמו שהמצנפת מכפרת על גסות הרוח, כן תגין עליו כובע שבת, שלא יבוא לידי גסות רוח. ואבנט יגין עליו, שלא יבוא לידי הרהור הלב. ועי"ז יזכה שיתקדשו בגדיו בקדושה עילאה. (כליל תפארת - פרשת צו ד"ה ואבנט)

(אמרי פנחס - שער א אות רנה)

לקדש הגוף כמו בתפילין

בשם המגיד מקאזניץ זצוקלה"ה, כי בתפילין נמשחין בחול מקדשין הגוף (כי שורש התפילין הוא מעולם מהמלבוש והגוף בחי' לבוש). ובשב"ק מתקדש הגוף, על ידי המלבושים שלובשין לכבוד שב"ק. (ים החכמה - שנת תשס"ז עמוד תעג / ע"י בשפת אמת פ' בא שנת תרל"ה)

עכ"פ כיון שכי' בהאר"י ז"ל, שיש ללבוש ד' בגדי לבן בשבת, והבגד העליון בתוכם וכו'. וכיון שכי' בכסא מלך כנז', שזהו תיקון לעון עריות, נמצא שעכ"פ לתיקון פגם הברית בודאי זהו תיקון, והוא עיקר התיקון שצריכין בימינו, בבחי' מקבץ נדחי עמו ישראל, ולמה יקלו בזה. וראיתי בכתבי חו"י הגה"ק מהר"א מקאמארנא ז"ע, שכתב, שצריכין מסירת נפש על זה, ללבוש בגדי לבן בשבת. (דברי תורה - מהדורא א סימן עט)

מורה על גודל כח הדיבור

אפשר מהאי טעמא לובשין הצדיקים בגדי משי כבגדי שבת, להראות לפני העם, כמה גדול כח הדיבור, דתולעת עושה בגד ע"י פיו בגדי מלכים, וכמו כח אורגים בשירות ותשבחות למלך אל חי וקיים. (פני מבין - פרשת וישב עה"פ כי בן זקונים)

בביתו לית בה יוהרא

לבישת בגדי לבן בשבת, אם מחזי כיוהרא לא יעשה. ע"י בשו"ת פנים מאירות. ובביתו רשאי לעשות מה שירצה, אבל לא בפני רבים. (פרי מגדים - אשל אברהם סימן רסב)

בתפלה: טלית לבן - בסעודה: מעיל לבן

אמנם בעיקר לבישת בגדי לבן בשבת, לא יעשה העולם כן בימינו, רובם ככולם. גם האדמו"רים, בפני החסידים וכו'. ואנו נוהגים שהולכים בבגד לבן למעלה, בעת סעודות שבת קודש, אבל התפילה בשב"ק נהגנו כאבותינו ורבותינו ז"ע, רובם ככולם בדורינו ודור שלפנינו, בבגד שחור למעלה וכו'.

במקום יוהרא לא נהגו

ע"ד אשר בקשת לברר, ולהורות הדרך אשר יצא בה אנשי מעשה, בבגדי לבן בשבת, אם יש חשש משום יוהרא. דע לך, שבכמה מקומות חששו חכמינו ליוהרא, אפילו בהתנהגות איזה חומרא וכו'. וא"כ שעכשיו שכמה גדולי ישראל הולכים במלבושים שחורים בשבת, וא"כ אם אחד מני אלף רוצה לומר, אקיים דברי המקובלים, שכתבו שמצוה לילך במלבושי לבנים בשבת, אין לך יוהרא גדולה מזו, וראוי לנדותו, אם לא שהיא מפורסם בחסידות, וכל מעשיו לשם שמים. (שו"ת פנים מאירות - ח"ב סימן קנב)

בגדים פנימיים מחליפים במרחץ

נהגין להחליף החלוק והמכנסיים לכבוד שבת, בבית הטבילה. ואין לובשין החלוק הקודם, המלא יגיע, אחר שרחץ עצמו, אע"פ שעדיין אינו סמוך השבת, (ואפשר דניכר גם בזה שלובש לכבוד שבת, כיון שגם הרחיצה היתה לכבוד שבת). והבגדים העליונים לובשים סמוך לשבת ממש. וגם כונת השו"ע ללבוש סמוך לשבת, נראה, דהוא על הבגדים העליונים, שניכרת הלבוישה. (קצות השולחן - סימן עג סקפ"ד)

(דברי תורה - ח"א אות כב)

ממשך קדושת השבת גם בחול

אמו"ר הרה"צ רבי יהושע אשר מאוסטראווי זצלה"ה סיפר לי, ששמע מדו"ז הרבי מפאריסאוו ז"ע, שהרבי ר' אלימלך ואחיו הרבי ר' זושא ז"ע, התווכחו בענין עבודת השי"ת, איך כשבא שבת קודש הם מרגישים קדושת השבת, ואומרים דברי תורה בשולחנם באסיפת חסידים אצלם, וחששו כי אולי עבודתם והרגשתם אינם באמת חיו חלילה, והכל הוא בדרך דמיון חלילה.

לזאת החליטו ביניהם, לעשות בחינה בזה, לעשות סעודה בימי החול כמו בשבת קודש באסיפת חסידים, ואז ידעו, אם יהיה להם ההרגשה כמו בשבת, אזי חלילה דרכם והרגשתם לא בדרך אמת, ואם לא ירגישו כמו בשבת, אזי יהיה להם בבירור, שדרכם בהעבודה הוא אמת.

ועשו כן והכינו סעודה כמו בשב"ק, וגם לבשו בגדי שבת וגם שטריימליך, וישבו לשולחנם עם עדה חסידים, והנה הרגישו הרגשה גדולה, ואמרו גם דברי תורה, ואז התחיל הר"ר אלימלך לבכות, ואמר לאהרן הקדוש: זושא, וואס טוט מען הערשט? ואז אמר לו הר"ר זושא: אלימלך, לאמיר גיין קיין מעזריטש. ונציע זאת לפני רבינו המגיד, ונשמע תשובתו.

ואז נסעו ביהוד להמגיד ממעזריטש, וסיפרו לפניו את מרירות לבבם. והשיב להם המגיד, אם הלכתם בבגדי שבת ובשטריימליך, אזי נכון שהרגשתם קדושת שבת, כי בגדי שבת עם שטריימל, יכולים להמשיך את האור של קדושת שבת קודש, ואין לכם לפחד כלל. (כתר היהודי - מערכת ג אות א)

מלבושי אברהם אבינו כמלבושי החסידים

הרה"ק בעל בני יששכר ז"ע"א, שבת פעם אחת בעיר אחת, שהתגוררו בה מתנגדים רבים. ושאלוהו המתנגדים: מהו המקור להמלבושים שהחסידים נוהגים ללבוש, וכגון סטראקעס, וספאדיק. וענה להם, כי הרה"ק בעל **מאור ושמש ז"ע"א**, העיד בעצמו, שהיה רגיל לשמש את הרה"ק בעל **נועם אלימלך ז"ע"א**. ובכל בוקר היה מכניס לו כוס של חמין.

פעם אחת כאשר הכניס את החמין לרבו, ראה איש בעל צורה, יושב עם רבו. ומרוב התפעלות נתעלף ונפל ארצה. כאשר הקיצוהו מעלפונו, אמר לו הרה"ק הרבי ר' אלימלך, כי האיש היה אברהם אבינו ע"ה. והוסיף ואמר בלשון קדשו: וויי פאר א קינד, וואס קען נישט קוקן דעם טאטן אין פנים. ואמר אחרי זה הרה"ק בעל מאור ושמש, שראה את אברהם אבינו, מעוטף במלבושים אלו שהחסידים נוהגים ללבוש. (זמירות עטרת יהושע - סדר כניסת יום השבת צדיק מה פעל אות לח)

הרה"ק המאור עינים זצוק"ל, היה נוהג לילך למקוה ערב שב"ק, בליווי בנו הרה"ק רבי **מטערנאבל זצוק"ל**, שעדיין היה בילדותו, והוא היה נושא את בגדי אביו. פע"א אירע, שרוב הדיבורים במהר מאוד לחזור לביתו. וכשאביו הקי היה טובל עצמו, חשב איך לקצר את הזמן, והחליט לסדר את בגדי אביו, שיהא מוכן ללא שיהוי עבור אביו, ובתוך כך נפל אחד מהזאקן לארץ ונתלכלך. פחד הילד בקפידת אביו הקי, לכן החליט להחליף את הזאקן שנתלכלך, בזאקן המשומש שאביו פשט, ולא גילה בזה לאביו.

בליל שבת קודש, כשערך המאור עינים את סעודת ליל שבת, התחיל הרה"ק להתאנח, שרגלו אינו מרגיש קדושת שבת, והחל לחשוש במה פגם רגלו, שבגללו לא מרגיש את קדושת השבת, ולא שקט ולא נוח. החסידים ששהו סביבו, נתבהלו מכך, וישבו מהוממים, והילד ר' מרדכי, כדרכו של תינוק, היה משובב רץ ונכנס, ובאותו עת כשנכנס לאביו, ראה את כל הקהל מהומם, ושאל להם מה קרה, וסיפרו לו מאנחות אביו כנ"ל.

מיד הבין, שאולי זאת, בגלל שלא החליף אביו אחד מהזאקן לנקיים לכבוד שבת. ותיכף רץ אל אביו הקי, וסיפר לו מה שקרה במקוה. מיד ענה לו אביו, תנוח דעתך שהנחת את דעתי. ואכן ב"ה לא פגמתי בשום דבר, רק בגלל זה שעל הרגל לא החלפתי הפוזמק לכבוד שבת.

(ילקוט מאורי אור - עניני שבת עמוד רפב)

נבהל מהשטריימל והקאפטן וברח

פעם אחת בשעת מלחמה, רצה איזה שר צבא, ליקח הדירה של **רבי הערש לייב אליקער ז"ע**. וביקש להם בכח ליקח דירות בחנם. ואמר רבי הערש לייב, שאל יפחדו, כי לא יהיה לו שליטה על דירתו. וביקש שיודיעו לו, כשיתקרב השר צבא לדירתו. וכן עשו, כשהגיע לרחוב דירתו, הודיעו לו, שהשר צבא הגיע. ולבש השטריימל והקאפטן של שבת, והתיישב ליד שער ביתו, וכשראה השר צבא את רבי הערש לייב, נפל עליו פחד עצום, וצעק שיתנו לו לברוח, וברח השר צבא משם, מרוב פחד.

(אוצר ישראל - עמוד קלד אות ה)

משיח ואליהו הנביא בשטריימל

הרה"ק רבי שלמה ממזנקאטש בעל שם שלמה זלה"ה, ראה פעם אחת בחלומו, את מלך המשיח ואליהו הנביא, כשהם מלובשים בשטריימלעך. של מלך המשיח היה של זהב, ושל אליהו הנביא היה של כסף. וסיפר חלומו לזקינו הרה"ק בעל **בני יששכר ז"ע**, ואמר, שהוא חלום אמת.

(סיפורי אליהו הנביא - עמוד שכה אות ה)